

Z Brynu d. 19. Lipca,

Podług doniesień pod d. 7 t. m. z Katsybony nigdy jeszcze nie przechodziło przez tamtejsze okolice tyle wychodniow z Wirtemberskiego, Szwajcaryi, Alzacyi i innych nadreńskich okolic, jak w tych czasach. Jak tylko spław otworzył się na Dunaju widziano codziennie po 100 do 300 albo Dunajem z Ulmu, albo łodem przez Frankonię udających się ku Wiedniowi. — Niektóre z tych osób udają się do Bannatu, inne do Bukowiny, a 6000 famii mają przeznaczenie do rosyjskiej Polski, gdzie im najlepsze zapewniono korzyści. W Ulmie należy dla nich kosztem rosyjskiego rządu statki, i każdemu mężczyźnie dać codziennie na utrzymywanie się po 40 kr. a kobiecie lub dziecięciu po 20 kr.

Policya Wrocławska zakazała używać nowych ziemniaków aż do S. Bartłomieja, to jest do 24 Sierpnia, ponieważ okazało się, że niedorządzone ziemniaki szkodzą zdrowiu.

Z Petersburga d. 30. Czerwca.

Dla lepszego urządzenia Syberyi, Imperator ustanowił w Tomsku nową Gubernią. Konsyliarz stanu Chwołstow mianowany jest tam gubernatorem. Udać się tam ma zaraz z innemi urzędnikami i otworzyć gubernią według przepisów, które mu od generałego

gubernatora Tobolska i Irkucka dane być mają.

Na miejsce gubernatora cywilnego w Grodnie, konsyliarza stanu Koszelew, mianowany jest na ten urząd, gubernator cywilny Saratowa Lanskoi.

Dnia 16 b. m. baron Stedingk, ambasador szwedzki do dworu naszego przybył do Cronstadt na fregacie szwedzkiej Thetis od 40 armat. Pewną mamy nadzieję, że spoczy o granicę ostatecznie z Szwecyą załatwione będą. Baron Bonde popłynie z Cronstadt na fregacie Thetis do Stokolmu.

Od granic Rosyjskich d. 1. Lipca.

Z Petersburga donoszą, iż rozpoczęte negocyacye między naszym dworem i rządami francuzkim i angielskim czynią jeszcze otuchę przywrocenia pomiędzy nimi zgody.

Arcy Xzę Jmc Palatyn Węgierski zabiera się do wyjazdu, ale nie będzie powracał, jak sobie był zamierzył, przez Berlin, Hamburg i Hanower, tylko przez Moskwę.

Papiezki poseł biskup Arezo już zakończył swoje poselstwo przy dworze rosyjskim, i za kilka dni wyedzie do Rzymu.

Z Stokolmu d. 5. Lipca.

Ponieważ stan zdrowia nie pozwala jeszcze Królowi Jmc zatrudnić się rządowemi

interesami, zatem wyznaczył regencyą z osobą, tak iak zwykł czynić kiedy w podróż wyjeżdża.

Wyszedł tu na 5 ½ arkuszach drukowany w szwedzkim i francuzkim języku akt szwedzkiego przystąpienia do umowy neutralności między Rosyją i Anglią przed dwiema laty zawartej, (i w owem czasie Publiczności oznajmioncy.)

Z Ratuszowy d. 8. Lipca.

C. K. kommissarz przy seymie rzeskim, baron Hügel, będzie oraz posłem przy Arcykanclerzu i cyrkule Frankońskim.

Cesarski nadworny dekret względem głosowania w Xzęcey izbie, iuż do dyktatury przyszedł, i zaleca aby równość głosowania rozłożona była na religie, i w tey mierze ułożony był projekt. Podług tego rozkładu będzie tedy w Xzęcey izbie 54 głosów katolickich, a 78 protestanckich.

Z Londynu d. 8. Lipca.

Ostatniy soboty przybył tu rossiyski officyer z depeszami z Petersburga. Dowiadujemy się, że Imperator bardzo pragnie przywrócić spokojne stosunki między W. Brytanią i Francją, i na ten koniec proponuje złożenie kongressu. Na ożywioną nadzieję przywrocenia pokoju przez dzielne posrednictwo Rosyi, podniosły się znacznie w tych dniach papiery.

Korsarz gwernseyski przyprowadził wschodnio-indyyski okręt francuzki, którego wartość do 90,000 f. szt. podają.

Żywe zachodzą przełożenia o zniesienie blokady Elby; z strony Rosyi żadnego iednak ieszcze nie uczyniono w tey mierze interesowania. Przeznaczone do Hamburga okręty ieszcze nie są wyładowane, chociaż to kupcy postanowili.

P. Spencer Smith iuż miał audyencyą pożegnania u Króla, wyjeżdżając na poselstwo do Wirtembergu.

D. 24 Kwietnia włożono na St. Domingo, a d. 27 na Martynice embargo na wszystkie znaydujące się tam okręty angielskie.

Podług dzisiejszey Lloyds listy zabrano: wielki francuzki okręt płynący z wyspy francuzkiej, korwetę francuzką Bichante o 18 armatach i 200 ludziach, tudzież 8 innych francuzkich okrętów, płynących po większey części z St. Domingo. Przystano do naszych portów: okręt Zou przeznaczony z Barcelony do Amsterdamu; Vrow z Bordeaux do Gdańska; Jonge Matta Ceert z Amsterdamu do Hamburga, i 2 inne okręty z Bordeaux do Petersburga. Jeden Korsarz francuzki zabrał 5 angielskich okrętów, z których 3 z zachodnich Indyy do Hiszpanii były przeznaczone. Inni korsarze zabrali ieszcze 3 angielskie okręty.

Wiadomości z Jamayki pod d. 28 Maia donoszą, że na St. Domingo zaszła nader krwawa bitwa z korzyścią Murzynow, w której naywięcey Polacy ucierpieli. — Do Jamayki nie wpuszczają żadnych cudzoziemcow.

Żona bawarskiego posta Ob. Schimmelpenink iuż także stąd wyjechała.

Względem naszych brzegow przedsięwzięto te same środki, iak w przeszley wojnie; wszystko bydło odpędzono wgląd kraiu i wieśniacy są uzbroieni.

Na wczorayszey audyencyi przedstawieni byli Królowi baron Arnim przez pruskiego, a jenerał Wattersdorf przez duńskiego posta. Królowa z powodu nagley słabości nie dała się widzieć.

Na przeciwko wysp Gwernsey i Jersey ściągają Francuzi wiele woyska.

Z Dowru popłynął znowu pocztowy statek do Kale. — Wszyscy morscy officyerie muszą się niezwłocznie na okrętach znaydować.

Siedem liniowych francuzkich okrętow popłynęło z St. Domingo do północney Ameryki.

Parlament nie rozeydzie się przez całe lato. — W wyższej izbie przyjęto już bil względem odwodowej armii. — W niższej mowiono przeciw nowej taxie od dochodów. Jenerał Gascoigne radził zaczepne działanie przeciw nieprzyjacielowi.

Podług listow z Walety w Malcie pod d. 12 Maia woysko i mieszkańcy cieszą się zupełnym zdrowiem, i nie było tam ani śladu powietrza.

Prowadzącym pomiędzy sobą wojnę Marattom za proponowano z Angielskiej strony zgodę, którą zapewne przyymą. Holkier już ją nawet przyjął, ale chce żeby koszta wojny nadgrodzono.

Z Lizbony d. 14. Czerwca.

Do terażniejszej wojny między Anglią i Francją niechce się wcale Portugallia mieszać. Xżę Regent wydał ieszcze pod d. 3 t. m. wyrok względem zachowania nayściśleyszej neutralności. Stosownie do tego wyroku żadne okręty wojniących mocarstw nie będą z zdobyczami do portugalskich portow wpuszczane, wyiąwszy w razie, gdzie prawa ludzkości przytułek nakazują; nie atoli w takimowym przypadku nie będzie im wolno zdo-byczy sprzedawać.

Z Konstantynopola d. 12. Czerwca.

Przez nadzwyczajnego gońca nadeszła tu wiadomość z Damaszk, że basza tego mieysca, który z niewielkim korpusem woyska okrywał wielką karawanę, pobit i rozproszył woyska buntownika Wechaba przy Medynie, tak iż oba święte miasta Mekka i Medyna są oswobodzone. Basza postął zaraz tę wiadomość swemu zastępcy w Damaszk, a ten wyprawił z nią natychmiast gońca do Stambułu. Sam Abdul Wechab ma się teraz w szczęśliwey Arabii znaydować, gdzie wszystko cokolwiek mu się opiera mieczem gładzi.

Z Hanoweru d. 15. Lipca.

Oto są artykuły umowy między francuzką i hanowerską armią:

Art. 1. Armia hanowerska złoży broń, i ta będzie z całą artylerją armii francuzkiej oddana.

Art. 2. Wszystkie konie hanowerskiej armii będą francuzkiej oddane; jenerał naczelny wyznaczy natychmiast kommissyą dla spisania ich liczby i stanu.

Art. 3. Armia hanowerska rozwiąże się; żołnierze powroczą za Elbę do swych domow, jednak obowiężą się wprzod na słowo honoru nie służyć przeciw Francyi lub iey sprzymierzeńcom, poki nie będą wymienieni w rownym stopniu za Francuzow zabranych w tey wojnie.

Art. 4. Jenerałowie i officyerowie udadzą się na słowo honoru w te mieysca, które sobie na mieszkanie obierą, jeżeli się z statego lądu nie oddalą. Zatrzymają swoje szpady, wezmą z sobą swe konie, rzeczy i bagaże.

Art. 5. W iak nayprędzszym czasie będzie jenerałowi kommanderującemu francuzką armią podana lista wszystkich ludzi, składających armią hanowerską.

Art. 6. Żołnierze hanowerscy powrociwszy do swych domow, nie mogą więcey mundurow nosić.

Art. 7. Woyskom hanowerskim będzie dawany żold aż do powrotu do swych domow, iako też furaz dla koni officerskich.

Art. 8. Artykuły 16 i 17 suhlingerskiej umowy są tu co do hanowerskiej armii ponowione.

Art. 9. Francuzkie woyska osadzą natychmiast Lauenburgskie. D. 16 Messid. (5 Lipca 1803.)

Po zawarciu tey umowy oznaymiono d.

7 w głównej kwaterze Luncburgu przy parolu: "Generał naczelny donosi armii, iż woysko hanowerskie będąc opuszczone od Anglii kapitulowało. Jego armaty, broń, konie, amunicyje, sprzęty obozowe wszystko dostał się armii francuzkiej; żołnierze powracają do domow i nie mogą nosić mundurow. Hanowerska armia dawała zawsze dowody swej waleczności, i w ostatniej wojnie zasłużyła sobie na szacunek nieprzyjaciela. Krytyczny stan, w jakim się znajdowała, przymusił ją broń złożyć. Żołnierz francuzki powinien szanować nieszczęście. Generał naczelny zakazuje każdemu woyskowemu iakiego bądź słopnia, aby się najmniej przykrości nie dopuszczał na przeciw hanowerskim żołnierzom, powracającym do swych domow. Nakazuje owszem, aby ich officyerom, jeżeli się pokażą w swoich mundurach, te same czyniono honory iak francuzkim.

Podp. Berthier.

Jen. Mortier jest tu co moment spodziewany; uformowano tu dla niego honorową gwardyą około sto ludzi wynoszącą i bardzo gustownie w czerwony mundur ubraną.

Francuzcy leśnicy obieżdżają teraz wszystkie pańskie lasy, dla oznaczenia iak mówią, do ścinania wszystkich zdanych do użytku dębów.

Teraz zrobili Francuzi początek znaczney rekvizycyi. W krótkim czasie nakazali między innymi rzeczami dostawić 30,000 koszul, 15,000 par trzewików, 6000 par kamaszow i 6000 kamizelek.

Z Hagi d. 12. Lipca.

Pierwszy konsul odwiedził iuż także Ostendę i iedzie do Flesingi.

Ponieważ wywóz żywności zakazany teraz został z naszey Rzepltey, spadła więc znacznie w cenie.

Gdy ambasador francuzki Semonville i

generał Wiktor d. 6 w wieczor do Midelbuga przybyli, byli wystrzałami z armat powitani. Do Midelbuga iuż także był przybył korpus Mamelukow. Ob. Semonville będzie towarzyszył pierwszemu konsulowi wpodroży po Belgii.

Gdy teraz prawie cała załoga francuzka wyruszyła z Herzogenbusz, zatem obywatele zastępują tam warty.

Mamy teraz wiadomość, że batawska flotta, popłynęła pod kontra admirałem Hartfinck do wschodnich Indyy. Admirał de Winter, który tą flotą dowodził, powróci tu wkrótce przez Paryż.

Rząd angielski pozwala wszystkim holend: okrętom do swych portow zawiać, które przywożą zboże, masło, syr, len, konopie, oley, deszczki i inne potrzeby i te będą od angielskich okrętów wspierane. Pozwala na wzajem stamtąd wywozić kawę, kakao, cukier, indygo, tytuń, wszystkie angielskie rękodzieła, tylko potrzeb woennych i okrętowych nie; lecz wszystkie angielskie towary są iak wiadomo u nas zakazane.

Z Paryża d. 8. Lipca.

Dzisiejszy Monitor donosi, iż angielska fregata Minerwa o 48 armatach dostała się w nasze ręce. Ta fregata miała zamiar, podług listu kapitana Bouchet, zatopić nasze statki z kamieniami, które około portu Cherburga pracowały. Nazajutrz dwie inne fregaty angielskie widziały iuż Minerwę pod banderą francuzką w naszym porcie.

W przeszłej wojnie wypłynęło z Boulogne 154 statkow korsarskich, które 201 okrętów zabrały w wartości 13 mill. Z tych korsarzy zabrał nieprzyjaciel 16,

D. 2 t. m. przybył Bonaparte przy wystrzałach z armat i okrzykach licznie zgromadzonego ludu do Dunkierki. Prezydent Emery podał mu klucze miasta, oświadczając, iż od-

Saie mu z chluba te same klucze, których w roku 1793 będąc także prezydentem Dunkierki, odmówił Xciu Jork, który w 40,000 to miaasto obległ. Bonaparte odpowiedział, że nie mogą być w lepszych ręku, i że mu miło jest znajdować się pomiędzy tak walecznemi obywatelami. Pani Bonapartowa poprzedziła go tam dwiema dniami, i po wystanych kwiatami ulicacah zaprowadzona była do swego mieszkania. Jenerał van Damme przedstawił pierwszemu konsulowi officyerow załogi, a kontra admirał Nielly officyerow marynarki. D. 3 i 4 zrana oglądał pierwszy konsul port, twierdze, arsenal i t. d. i kazał potem woysku obrotu czynić, a mianowicie półbrygadzie, w której Latour d'Auvergne pierwszym był grenadyerem. W czasie gdy kilka angielskich okrętow pływa około portu, wszedł do Dunkierki mały francuzki korsarz z zbranym przy Szkocyi ładownym masztami okrętem.

Neapolitański gomic, iadący do neapolitańskiego ambassadora w Paryżu, został niedalek Asti w Piemonckim od 12 ludzi zbroynych obrany z depezy i wszystkich rzeczy.

Kardynał Kaprara pojechał do Bruxelli, gdzie przez czas bawienia tam pierwszego konsula zoft wac będzie.

Pierwszy konsul pracuje często pod czas swej podróży aż do 1 godziny w nocy. W Dunkierce kazał się przez wodę do iedney twierdzy dwiema maytkom przewieść. Pani Bonapartowa, widząc wypływającego stamtąd fraaczuzkiego korsarza, darowała mu 24 butelek rumu i banderę.

W Lionie Ob. Acard odprawił powietrzną podróż, ale mu się nie bardzo udała, gdyż balon nie bardzo się wzniósł.

Hanowerski deputowany Ramdöhr nie zastał już tu pierwszego konsula, ale jako uczo-ny i pisarz jest tu bardzo mile widziany. Pi-
sma jego o śmierci Rousseau i wyznaniach te-
goż znane są francuzom.

Pierwszy konsul spodziewa się w krotce wystanego do Rossyi gońca.

Z Brestu donoszą, iż miasto Quessant poseła Pani Bonapartowy do Paryża parę pię-
knych małych koni.

Kontra admirał Magon pojechał do Ro-
chefortu.

Ministryum wojenne kazało teraz dokła-
dną mappę Egiptu zrobić, na której wszyst-
kie miejsca arabskim iezykiem wyrażone
będą.

Do Kadyxu zawinęła nasza fregata Re-
vanche z 8 kupieckimi francuzkiemi statkami
z St. Domingo.

Lifty z Marsylii wzmiankują, iż tam za-
winał amerykański konwoy, którego ładun-
ek do 7 mill. szacują.

Kardynał Fesch, wuy pierwszego konsu-
la, ochrzcił w Medyolanie nowo urodzo-
nego syna jenerała Murata, którego wice pre-
zydent Melzi do chrztu trzymał i dano mu
imiona Napoleon Franciszek Lucyan.

W dzienniku angielskim Argus drukują-
cym się w Paryżu, czytamy następujące u-
wagi:

„Niektrzy ludzie zdiają się wierzyć o
niemożności uskutecznienia pomyślnie zamiaru
wylądowania do Anglii; mała liczba czynow
które już przedstawiemy, dowiedzie, że usku-
tecznienie wkroczenia do Anglii jest łatwiey-
szym niżeli myślą... Czytamy w papierach
angielskich, że kapitan Ostin kommandant pakie-
botu *Król Jerzy* odciawszy liny iednego bar-
ku d. 16. Czerwca o godzinie 11. w wieczor
przybył d. 20 tegoż miesiąca z Helwetsluy
do Jarmuth z 6 ludźmi. Jeżeli więc można
przepłynąć w tak słabym statku, coż może
przeszkodzić Francuzom, aby wylądowania nie
przedsiębrali na swoich płaskich statkach lub
innym iakowym sposobem, gdy przeyscie nie-
rownie krotsze mają? Coż więc jest nadzwyy-

czajnego przebydź z łądu do Anglii lub nawet Irlandyi lub Szkocyi? Jest to droga którą codziennie kontrabandzistowie przepływają. Nie widzianoż częstokroć przebywających setne mile w słabej flocie. Pomiędzy innymi przykładami przywiedziemy jeden kapitana Bounty okrętu Krola Jmć. Angielskiego. Ludzie okrętu tego zbuntowawszy się wsadzili go na szalupę wraz z temi, którzy z nim udadź się chcieli. Szesnaśtu ludzi skłoniło się do dzieleńia losu z nieszczęśliwym wodzem. Nie dano im ani kompasu morskiego, ani żagli i lin w dostateczney liczbie. Jednakowoż odwaga i zręczność kapitana pokonała te wszystkie zawady. Za iedyną znajomością gwiazd udał się ku wyspie Jawa i przybył tam dwóch tylko utraciwszy ludzi, z których iednego zabito na iedney wyspie gdzie był przymuszony wysiądź dla nabrania nieco żywności, a drugi umarł z głodu. Ci nieszczęśliwi tak byli słabemi przybywszy do Jawy, że wysiądź sami niemogli i Hollendrzy musieli ich na łąd przenosić. . . . Gdy fregata Guardian zapędziła się pomiędzy lody, część ludzi na niej będących wsiadła na dwie szalupy; jedna z nich mająca 16 ludzi przybyła do Przylądka Dobrey nadziei przepłynawszy nayburzliwsze morza; drugą zabrała fregata francuzka, sama nawet fregata Guardian oswobodzona od lodow przybyła do Przylądka Dobrey Nadziei. . . . Widziano często winowaycow wymykających się z nowey południowey Gallii i przybywających do Jawy chociaż ta droga jest trudną i przykrą z powodu przechodu przez linię. Po podróżach tego rodzaju odbytych pomimo wszelkich przeszkód i bez potrzebnych sprzętów, iakże wątpić można aby Francuzi opatrzeni obficie we wszystko cokolwiek przyłożyć się może do pomyslnego uskuteczenia wyprawy, nie mieliby przebydź małego przedziału morza oddzielającego Anglią od

łądu. Dostyc na mgle, a ta posłużyć może woysku francuzkiemu do opanowania, którego miasta w Anglii. Przy mgle morze bywa spokojnym i woyska francuzkie przebyłyby go bez najmniejszey trudności. Ciemność procz tego przeszkadziąc do rozpoznania ich statkow, postawiłaby ich w obecności nieprzyjaciela wprzod, nimby on o nich mógł myśleć. Na ów czas po wyjaśnieniu nieba iakaz scena okropna wystawiłaby się w oczach John Bulla! (lud angielski) Ciemne mgły panują często na kanale i brzegach. Gdyby raz Francuzom udało się opanować Londyn, Gravesendę, Chatam, Deal, Dower, Portsmouth, albo Plymouth, Anglicy nie mogą się uwolnić od wyznania i P. Windham, który przyznał w parlamencie, że *Angliia byłaby zgubioną*. Cała przeto trudność zasadza się na przyszłości; bo wszystkie miasta, któreśmy wyżej wymienili są bez obrony od strony łądu; ztąd wynika, że dosyc jest dla Francuzow zatrudnić się iak nayusilniey wylądowaniem do Anglii aby pewniemi byli pomyslnego dla siebie woyny skutku. Któż więc teraz ośmieli się zaprzeczać ministrowi angielskiemu mężtwą, gdy ten dla zatrzymania w swych rękach niepodney skały, na tak wielkie wystawia się niebezpieczeństwa.,

Z Genui d. 29. Czerwca.

Miejsce dwóch członków wysłanych z senatu obywatelow Serro i Pareto zastąpili obywatele Dacte i Cesio Domenika. Prezydencya w wydziale woyny i marynarki oddaną została senatorowi Maghalla, a w wydziale skarbowym senatorowi Fravega.

Obywateł Boccardi mianowany ministrem pełnomocnym naszey Rzpltey przy dworze Wiedeńskim d. 27 b. m. wyjechał na miejsce swojego przeznaczenia w towarzystwie swojego synowca Jozefa Bocardy i ob. Amasio sekretarza legacyi.

W nadchodzący poniedziałek ruszy jeden z batalionow liguryjskich przeznaczonych do armii obserwacyney, a we środę poydzie za nim drugi.

W przyszłym tygodniu spodziewamy się przybycia do naszego miasta jenerata komenderującego Murat wraz z iego małżonką.

Wczoray w wieczor zawinął do naszego portu okręt armatora francuzkiego mający 4 armaty i 67 ludzi; okręt ten płynął z Nicei.

W krótce ogłoszona będzie ustawa organiczna względem instytutu narodowego, która z drugą mającą się także ogłosić względem obzradkow religijnych dopełni liczby II ustaw organicznych, które senat powinien uchwalić stosownie do konstytucyi w przeciągu roku iednego od czasu rozpoczęcia swojego urzędowania.

Z Medyolanu d. 30. Czerwca.

Dowiadujemy się z Mantui, że d. 19. b. m. 10 półbrygada francuzka ruszyła z tamtąd do Forli. Mieysce zaś iey zastąpił tegoż dnia zaraz batalion pierwszej półbrygady liniowej, na dniu zaś dzisiejszym spodziewany tam jest batalion 81 półbrygady. Dnia 20 przybyło do Mantui 1400 popisowych z departamentu Mella; popisowi ci nazajutrz w dalszą do Reggio udali się podroz. — Popisowi z departamentu Reno dnia 23 wyszli z Bononii do Modeny; towarzyszyła im muzyka wojskowa i prefekt departamentu. W Kastelfranco zafali dobrą wieczerzą, którą prefekt kosztem swym kazał dla nich sporządzić.

Podług listow z Rimini barbareskowie zabrali niedawno iedną barkę naładowaną towarami iednego z obywatelow naszej Rzepltey, mniemając że należała do którego z poddanych Papiezkich. Barbareskowie uwiadomieni o prawdziwym iey właścicielu, nietylko barkę z całym ładunkiem oddali, lecz nadto wszelkie szkody właścicielowi iey nadgrodzili. Ten

czyn dowodzi mowią nasze gazety, szacunku iaki mają Barbareskowie dla naszego narodu, a oraz służyć powinnienn za zachęcenie dla naszych obywatelow.

Piszą z Korfu, że minister pełnomocny rossyjski hrabia Mocenigo skłonił senat do uchwalenia zaprowadzenia siedmiu szkół normalnych w których różne nauki dawane będą, tudzież ięzyk grecki, włoski, francuzki i łaciński. W krótce zaś założona będzie wszechnica, a tym sposobem spodziewać się można, że ludy te wyйдą z czasem z ciemnoty i głupiey niewiadomości, w których iak mowi hrabia Mocenigo w liście swoim do senatu, pod rządem weneckim utrzymywani byli.

Z Moguncyi d. 9. Lipca.

Na przypadek, ieżeliby tu pierwszy konsul przyjechał, kazali niektorzy Xżęta Niemieccy zamowić tu dla siebie mieszkania. Między innemi spodziewany tu jest elektor Bawarski. Bywszy dom zakonu niemieckiego jest dla pierwszego konsula urządzony, ale nie pewna żeby tu, rownie iak w Strasburgu był tą razą.

Rozmaite Wiadomości.

Afrykańska próżność i chęć przypodobania się. — Próżność i chęć przypodobania się tyle pomiędzy czarnymi wznieca kłotni i rozlewu krwi, iak i pomiędzy białemi. Grenadyerska czapka europeyska sprawiła pomiędzy dwiema murzyńskimi Xżętami krwawą wojnę. Każda z ulubionych żon chciała się nią przyozdobić, i oba Króle rozlewały dla tego krew niewinnych swoich poddanych. — Podobnymże sposobem noszenie trzewikow pod czas uroczystości na okrętach handlarzy niewolnikami dało powod do dwuletniey wojny między dwiema krolikami. Jakkolwiek nie znaczące są ich siły, bo częstokroć składają się zaledwo z kilku set zle uzbroionych Murzynow, pytał się wszelako ieden z nich, czy

li jego wielkość nie czyni dużo wrażenia na dworze Ludwika XV. — Ta chęć świetnienia okazuje się częstokroć w najsłabszym sposobie. Jeden z Xiążąt murzyńskich widział przypadkiem na pływającym okręcie do wschodnich Indyy angielskiego sędziego w wielkiej prawniczey peruce, który był w Madakaskarze wychnął; natychmiast domaga się natarczywie o ten stroj głowy, a gdy nie można było nakłonić sędziego do odstąpienia dobrowolnie Xżęciu peruki, wydobył ieden maytek z troskanego kapitana z złego razu. Po rozkręcał stare okrętowe liny, powiązał i poplotł konopie na wzor ogromney peruki. To uplecione raczey sowie gniazdo, niżeli perukę, ofiarowano Xięciu, który nieposiadając się z radości zwołał cały lud, aby był przytomny uroczystości, iak będzie pierwszy raz wdziawał to straszdyło. Wystawić sobie można iak pocieszenie musiał się wydawać w tym stroju prawie cały nagi czarny człowiek, wyiąwszy opaskę, mając ręce i nogi po okręcane srebrnemi i złotemi blaszkami i koralami! Lud wszelako cieszył się i chwalił widząc swego Pana w tak nowym stroju.

O Cesarzu Chińskim Kyenlong. Zmarły niedawno Cesarz Kyenlong, był iednym z największych Monarchow, o którym Chińskie wspominają dzieie. Przyłączył bowiem do państwa, nietylko ową niezmierną rozległość krain Elutow, albo Osongorow, zwanych także Kałnukami, tudzież małą Bukaryą z miastami Ceshgar i Jerquen; lecz co największą mu chwałę przynosi, zupełnie uskromił i swemu pobilił berłu Mia-otsa, narod dziki, zamieszkały w górach wewnątrz Chin leżących, i których rabunki i napaści, nigdy poskromione bydy dotąd nie mogły. Cesarz ten, był oraz wierszopisem, historykiem, mędrcom, wielkim prawodawcą i żarliwym przyjacielem ludzkości. Zastąpił na uwielbienie swojego

wieku, a naypoźniejsza cześć go będzie potomność. Dobroczynność jego niespracowana i ciągła czynność okazana przez 60 lat panowania, gorliwa miłość sprawiedliwości i chęć utrzymania praw kraju, gust jego do nauk i ludzi uczonych, łącząc do tego rozciągniętą do naywyższego stopnia miłość ku rodzicom, zapewniają mu pierwsze miejsce w dzieiach narodu chińskiego. Co do dzieł jego literackich, zbior poezyi, składa się z 24ch małych tomików. Napisał także wyciąg z dzieiow mennicznych, i rozkazał wydać w 100 tomach: *Zbior dawnych i nowych monumentow Chińskich*, które wszystkie na miejscu odrysowane, przez niego opisaniem i oświeceniem ich wzbogacone zostały. Podobny do niego w wielu rzeczach był Cesarz Can-Hy, pradziad panującego teraz Cesarza. (Żył za Ludwika XIV. Króla francuzkiego.) Wydając dzieło o historyi naturalney rzekł, z powodu troistego gatunku szczepu winnego, sprowadzonego do Pekinu z królestwa Ha-my, owe pamiętne słowa: „Przekładam udzielić poddanym moim rodzaj nowy owocu, lub nasienie iakie, niżeli postawić sto wiez porcellanowych.„ (Wiadomo, że ieden z poprzedników jego, kazał wystawić sławną wieżę porcellanową o gciu piętrach) Can-Hy posiadał wiele światła, mocne rzeczy zgłębianie i taką miłość ludzkości, że niczego więcej nad szczęście ludu nie pragnął. Kazał pod okiem swoim, dla czynienia doświadczeń, różne uprawiać rodzaje zboża, i inne nasiona, sprowadzane z nayodleglejszych stron państwa. „Trafiło się, mowi on, razu pewnego, że ktoś ryżu dojrzał pierwszy, iak inne na tymże samym polu zasiane. Kazałem ryż z tego kłosa wziąć na bok, i osobno w roku następnym zasiał; zbior ztego znowu osobno zasiany, przed innemi gatunkami ryżu zawsze prędzey plod wydawał.„ Teni sposobem mądry ten Cesarz, oycowską powodowany troskliwością, wynalazł dla kraju swego wcale nowy gatunek wczesnego ryżu, i innym gospodarzom dał przykład zachęcający podobne czynić doświadczenia.

GAZETY KRAKOWSKIE

WE SRODĘ DNIA 27. LIPCA 1803.

O P R Z Y I A Z N I.

O mihi Thesea pectora juncta fide
Ovidi Trist Lib. I.

*O moi ukochani przyjaciele, którzy tak byli-
ście mi wiernymi jak Thesea mogła
być Pirionzowi.*

Pismo to jest tylko słabym obrazem przy-
jaźni, nie zachowałem w nim żadnego w uwaga-
ch moich porządku, abym nie powtarzał te-
go, co już po tylu razach w tey tak wyczerpa-
ney materii powiedziano.

Przyjaźń jest mocną skłonnością pomię-
dzy dwiema osobami, które obowiązują się
pracować dla wspólnego swojego dobra. Cho-
ciaż najsławniejsi pisarze moralni mówili
bardzo wiele o rozkoszach i korzyściach przy-
jaźni, i chociaż ją uważają za szczęście życia
ludzkiego, nie unieśli jednak zbyt rzadko zda-
rza się na świecie.

Każdy gotów jest dać długi rejastr cnot
i dobrych przymiotów, jakie żąda widzieć w
swoim przyjacielu; lecz mało jest ludzi któ-
rzyby starali się sami ich nabyć.

Życzliwość i szacunek są pierwszymi
przyjaźni zasadami, która zawsze będzie nie
doskonalszą, gdy pierwszy lub drugiego brako-
wać będzie.

Jżeli z jednej strony wstydzimy się ko-
chać osobę, której szacunek nie możemy, z
drugiej iakkolwiek przekonani będziemy o iey
dobrych przymiotach nie możemy iey kochać
z zapamiętaniem mając dla iey życzliwości.

Przyjaźń wypędza zazdrość pod iak-
kolwiek ona postaćią ukrywać się będzie.
Każdy człowiek, któryby chociaż raz tylko
mógł powątpiewać czyliby się cieszył widząc
przyjaciela swojego szczęśliwszego od siebie
samego, powinien być przekonany, że cnota
przyjaźni jest mu zupełnie nieznaną.

Znajduje się bowiem coś tak wielkiego

i tak ślachtetnego w przyjaźni, że w poematach
bohaterskich napisanych na cześć niektórych
sławnych ludzi, Autorowie mniemali że po-
winni bohaterów swoich wystawić pod postaćią
dobrego przyjaciela, równie iak i wiernego
kochanka. Achilles miał swojego Patrokła,
Eneasz swego Achateusa. W pierwszym z
tych przykładów możemy uważać dla chwyt-
ły przedmiotu, o którym mówię, że zniszcze-
nia prawie Grecy miłość tego bohatera przy-
czyną była, lecz że przyjaźń od zguby ją o-
caliła. Humor i geniusz Achateusa podaje nam
uwagę, którą uczynić można nad ścisłymi
związkami wielkich ludzi, którzy na swoich
przyjaciół wybierają raczej ludzi z przymio-
tami serca, niżeli umysłu i którzy szczerze
połączoną z humorem śladkim, otwartym i u-
przejmym przenoszą nad piękne talenta, któ-
re tyle na świecie robią odgłosu. Nie wia-
domo mi aby Achateusz, który jest wystawio-
ny iako najulubieńszy przyjaciel Eneasz miał
mu dawać kiedy iakową radę, lub dopełniać
iakiego bohaterskiego czynu w całej Encydzie.
Przyjaźń która najmniej robi odgłosu jest
częstokroć nayszyteczniejszą; i dla tego sa-
mego przeniosłbym zawsze przyjaciela roz-
tropnego nad przyjaciela gorliwego.

Attikus jeden z nayspodziwysznych oby-
watelów dawnego Rzymu jest przykładem u-
derzającym tego, co dopiero powiedziałem.
Ten sławny obywatel w pośród wojen domo-
wych, które oycyznę tego szarpały, i gdy
zamiarem tak jednych, iak i drugich było zni-
szczenie wolności publiczney, uniał sobie zie-
dnąć szacunek i przyjaźń stron obydwóch.
Wczasy gdy przesyłał pieniądze młodemu
Maryuszowi, którego oyciec był iawnym nie-
przyjacielem Rzplcy, był naysympierwszym fa-
worytem Sylli i codziennie bywał u niego.

Podczas wojny między Cezarem i Pom-
peuszem podobnie sobie postępował. Po-
smierci Cezara posłał Brutusowi pieniądze

gdy był w potrzebie, a tysiąc dobrych przysług uczynił żonie i przyjaciółom Antoniusza w ten czas, gdy strona jego zdawała się zniszczoną. Nakoniec w tej krwawej wojnie między Antoniuszem i Augustem posiadał tak jednego iak i drugiego przyjaciół, tak dalece, że pierwszy, iak zapewnia Kornelius Nepos, gdy był w iakowym miejscu oddalonym od Rzymu donosił mu zawsze, co czynił, co czytał, i gdzie udadź się miał zamiar, a drugi zdawał mu dokładny rachunek ze wszystkich swoich czynności.

Powszechny jest mniemaniem, że zgodność i jednakowe skłonności we wszystkich względach tworzą między dwiema osobami wzajemną życzliwość; lecz ta zgodność tak mało jest potrzebną, że częstokroć widzieć można osoby różnego i wcale przeciwnego humoru szczerze się kochające. Lubiemy częstokroć znajdować w przyjacielu dobre przymioty, których nam samym brakuje, ponieważ będąc w oczach świata drugą naszą osobą mniemamy mieć prawo jego dobre przymioty w niejakim sposobie przywłaszczać sobie.

Nie nie masz trudniejszego iak ostrzedź w sposobie przyzwoitym naszego przyjaciela o jego błędach i obłąkaniach. Dla dopiętowania tego tak się zachować należy, aby iasno widział, że tego raczej własna jego korzyść, niżeli nasz prywatny interes jest zamiarem. Dla tego napomnienia dane przyjacielowi powinny bydź rzadkieni, a zawsze gruntowni.

Bez tej ostrożności wielka żądza iaką ma podobania się, może się zamienić w rozpąg, że skutecznie tego niezdola, ponieważ widzi się bydź obwinionym o pewne błędy, których w sobie niepostrzega; umysł uzacniony i zmiękczony przyjaźnią nie może wytrzymać częstych wyrzutów i albo pod ich ciężarem upadnie, albo wiece pomniejszy szacunek i przyjaźń swoją dla osoby, która mu je czyni.

Prawdziwą powinnością przyjaźni jest natchnąć w umysł przyjaciela mężstwo i gorliwość, umysł niemi ożywiony przewyższa samego siebie, zamiast, że gnusnie i staie się

prawie nieporuszoną, jeżeli nagle tych pomocy pozbawioną będzie.

Niedbalstwo przyjaciela jest w niejakim sposobie trudniejszym do usprawiedliwienia nad niedbalstwo krewnego, ponieważ nasze powinności względem pierwszego pochodzą z naszego wyboru, a powinności względem drugiego wynikają z natury i od nas nie zależą.

Jeżeli nie należy związków przyjaźni zrywac z przyjacielem pomimo wszystkich jego błędów, przez obawę aby wyboru naszego nie naganiano, tym więcej nie należy nigdy opuszczać cnotliwego i roztronnego przyjaciela, aby nam nie zarzucono, żeśmy utracili nieoszacowany skarb, któryśmy w rękach naszych trzymali

C E N A Z B O Z

Na targu w Krakowie d. 26. Lipca 1803.

Korzec Pszenicy	- - - -	zł. pol.	24 do 27.
— Żyta	- - - -	—	21 — 24.
— Jęczmienia	- - - -	—	16 — 18½.
— Owsa	- - - -	—	9½ — 11.
— Grochu	- - - -	—	20 — 22.
— Kafz i aglaney	- - - -	—	36 — 44.

W Wiedniu d. 16. Lipca.

Meca wynosząca 16 nalżych garcy			
— Pszenicy	- - - -	zł. pol.	21 do 23.
— Żyta	- - - -	—	20 — 22.
— Jęczmienia	- - - -	—	12 — 16.
— Owsa	- - - -	—	13 — 15.

W Brynie d. 15. Lipca.

Meca Pszenicy	- - - -	zł. pol.	19 do 20½.
— Żyta	- - - -	—	15 — 16.
— Jęczmienia	- - - -	—	11 — 12.
— Owsa	- - - -	—	8 — 10.
— Prosa	- - - -	—	20 — 22.

W Gdańsku d. 9. Lipca.

Szefel czyli pół korca nalżego w monecie pruskiej :			
— Pszenica	- - - -	zł. pol.	12 do 15½.
— Żyto	- - - -	—	10 — 11.
— Jęczmień	- - - -	—	7½ — 8.
— Owies	- - - -	—	6. —

D O N I E S I E N I A.

Niniejszym każdemu wiadomo się czyni: że dnia 2 Sierpnia r. b. następujące Dochody i Realności Miasta Saleiowa, w tanteyszej sądowej izbie, z rana o godzinie 9 przez publiczną licytacją w dzierżawę puszczone będą, a to:

1) Miejska propinacya czyli prawo robenia i szynkowania Piwa, Wotki, i Miodu oraz łowienie ryb, w rzece Pilicy, ile płynie przez grunta mieyskie w cenie fiskalney ogólnie zerpanej ryń. 722 kr. 30.

•2) Prawo kopania Wapna, na mieyskim gruncie, palenia go w mieyskich piecach od czego fiskalna cena wynosi ryń. 104 kr. 15.

Z tych Dochodow mieyska Propinacya, łowienie Ryb, na 3 po sobie następujące lata, od 1 Listopada r. b. aż do ostatniego Października 1806. Palenie zaś Wapna na rok jeden, od 1 Listopada r. b. do ostatniego Października 1804 w arendę puszczone będą. Zatem chęć dzierżawienia mający opatrzywszy się 10tą częścią fiskalney ceny na zakład, niech staną dnia wspomnianego w Saleiowie, gdzie im przed licytacją warunki dzierżawne ogłoszone zostaną.

Dan w Końskich dnia 8 Czerwca 1803.

W Niebytności JW. Starosty Cyrkularnego.

F. Sykora, Kommissarz Cirkularny.

Podaje się dowiadomości, że 16 Sierpnia t. r. Propinacya miała Wierzbnika na trzy lata od 1 Listopada 1805 do 1 Listopada 1806 w Wierzbniku fiskalnie 127 ryń. szacowana przez licytacją publiczną w dzierżawę puszczonea będzie. Zaczyn ohotę dzierżawienia mający niech dnia wzmiankowanego o 10 godzinie przed południem staną na wierzbnickim ratuszu, gdzie się oreszcie warunkow arendownych dowiedzą. Dan w Radomiu 2 Lipca 1803.

Mandorf, starosta cyrkularny.

Do powszeczney podaje się wiadomości, że w poniedziałek 8 Sierpnia b. r. zrana o 9tej godzinie w C. K. Registraturze gubernialney przewiezienie aktow instancyi i urzędow zachodnio-galicyskich z Krakowa do Lwowa przez licytacją tym sposobem wypuszczone będzie, iż licytant poddawszy się niżej wyrażonym warunkom, i przystawszy na frakt najmniejszy, tenże transport wszędzie po nastąpiłonym dopiero potwierdzeniu wyższym obeymie; warunki zaś arendowne są takie:

Po 1sze Ten, co przy licytacji od cetnara najmniej żądać będzie, dostanie nierylko teraz około 1081 cetnarow, ażeby ich przewioził do Lwowa, lecz i później pierwszym będzie do transportu aktow, pieniędzy, ruchomości, i t. d. ile związek mniącego z połączeniem obydwu guberniow, które 1go Listopada uskutecznić się powinno. Dołożyć tu jednak wyzna, że o powyżey wyrażoney wadze aktow 1081 cetnarow wynoszący ani w całej ilości, ani w następującym rozkładzie zareczyć nie można, że więc kontrahent rozmyślić się musi, aby według okoliczności mniejszy lub większy ciężar obiać do przewiezienia, i w pierwszym przypadku niedostarczeniem podwod. niewymawiać się, w drugim zaś nadgrody nie żądać.

Kontrahent musi te akta w następujących ilościach i terminach przewieść:

a) Buhalteryi rządowey . . . 363 cetn.	e) C. K. Gubernium . . . , . 61 cent.
1go Września t. r.	12 Października t. r.
b) C. K. Gubernium kraio. . . . 304 cetn.	f) C. K. Gubernium i taxalnego u-
20go Września t. r.	rzędu jeneralnego 41 cent.
c) Taxalnego urzędu jeneralnego . 20 cent.	15go lub 18go Października t. r.
24go Września t. r.	g) Buhalteryi rządowey . . . 250 cent.
d) C. K. skarbu głównego wypła-	16go Września t. r.
czającego z pieniędzmi, których	h) Dyrekeyi kraiowo budowniczey . 6 cent.
waga dopiero przy transporcie	1go Listopada t. r.
oznaczoną być może . . . 36 cent.	
9go Października t. r.	

Z pomiędzy tych transportow gubernialny 10go Października w 61 cetnarow odchódzący w dni 7, a ostatni gubernialny 15 lub 18go Października w 41 cetnarow wyprawić się mający w dni 6 i buhalteryczny na 16go Października w 250 cet. przeznaczony także w dni 7 we Lwowie stanąć powinien.

Cena fiskalna od transportow w 6 i 7 dni we Lwowie stanąć muszących po 6 ryń. od cetnara, a od reszty po 5 ryń. od cetnara postanowiona została; i na licytacji zmniejszą będzie.

Po 2gie Dla każdego transport prowadzić mającego urzędnika, których liczba później wyznaczona będzie, powinien kontrahent wystawić kryty powoz parokonnny, od którego cena fiskalna licytacya zniżać się mająca 50 ryń. Z Krakowa do Lwowa wynosi.

Po 3cie Mytowe i Moskwe kontrahent z traktu zaliczowanego sam zaśląpi.

Po 4te Kontrahentowi skrzynie odważone, dobrze opatrzone z aktami przy każdym transporcie na dzień przed ruszeniem oddane będą, po którym to oddaniu staranie mieć i w odpo-

wiedzi być powinien, ażeby skrzynie bez naruszenia we Lwowie stały, i od zamknięcia na drodze ochronione były.

Po 5te Każdy licytujący przed rozpoczęciem licytacji powinien do rąk wypuszczającej komisji złożyć 600 rył. na zakład, które temu, co najtanszy frakt ofiarował, na kaucyją zatrzymane, innym zaś natychmiast powrocone będą.

Po 6te Połowa fraktu kontrahentowi od każdego transportu zaraz tu na miejscu, a druga we Lwowie wypłacona będzie.

Po 7me Złożona kaucya zaraz mu będzie we Lwowie wydana, skoro z ostatnim transportem tamże stanie, i wszystko bez szkody na terminach wyżej postanowionych odda.

Po 8me Względem porządku w iechaniu zachować się mającego, tudzież ostrożności, które z podwodami na drodze, i na noclegach mieć należy, powinien kontrahant stosować się do zarządzeń urzędnika transport prowadzącego.

Po 9te Żadnego procesu, któryby z tego kontraktu fraktowego wyniknął, kontrahent w sądzie zwyczajnym rozpocząć nie może, lecz obowiązać się musi, że o iakiekolwiek pretensyie w C. K. Gubernium krajowym czynić, a nie kontentując się rozsądzaniem gubernialnym szczególnie tylko do najwyższej instancji sadzowney skarbowey rekurować będzie.

Nakoniec Po 10te obowiązek kontrahenta zaczyna się o 1 tego czasu skoro tylko akt licytacyjny jako najlepszy proponent podpisze, a obowiązek skarbu najwyższego od potwierdzenia kontraktu przez J. W. Gubernatora krajowego de Urmerniego, lub zastępcę jego. Dan w Krakowie d. 19go Lipca 1803.

de Widmann.

Przez Magistrat C. K. Głównego Miasta Krakowa ninieszym publicznie oznajmuje się, że niektóre Krakowskie miejskie realności sposobem publiczney na dniu 8 Sierpnia r. b. o godzinie 9 rano w nowym ratuszu mające być przedsięwziętey licytacyi, najwięcej dającym z warunkami następującemi sprzedane zostaną

1. Realności mające być, Ratusz kleparski w Kleparzu i przy nim stojący drewniany miejski Dom. — 2. Cena fiskalna Ratusza jest 606 rył. 28 kr.; zaś Domu owego przy nim sytuowanego rył. 60 kr. 58½, najwięcej przeto dający kupicielem zostanie. — 3. Każdy kupna życzący sobie powinien jest 10tą część ceny fiskalney jako Vadium przed licytacyą kommissji złożyć. — 4. Kupiciel obowiązany jest resztującą kupna cenę po wytrąceniu Vadiu w dniach 14 po nadeszłym wysokiem potwierdzeniu tej sprzedaży do kasy miejskiej złożyć. — 5. Gdyby wszelako tenże kupiciel po ukończonym akcie licytacyi od kupna odstąpił, albowi też jedney z tych w tym kupnie wyznaczonych kondycyi dostatecznie niedopełnił, złożone Vadium utraci, i wszelką szkodę, która z powtorney licytacyi wyniknie sam podejmie. — 6. Obydwie te Realności z tym warunkiem sprzedane zostaną, że kupiciel powinien będzie na tym placu po złożeniu wprzody i potwierdzeniu planu budowniczego Budowlę zamieszkałą z twardego materiału w dwóch rokach wystawić, albo gdyby się żaden takowy kupiciel nieznajdował tylko materiały z tym obowiązkiem kupić, że on powinien będzie te Realności zburzyć, a puścić pozostałe miejsca i place na swoje własne koszta z rumu i tym podobnego materiału nadal w połowie roku jednego wyczyszczyć. — 7. Magistrat o to starać się będzie, ażeby arendatorowie i najemnicy tych realności zaraz po ukończoney licytacyi ztamtąd wprowadzili się. — 8. Kupno to ma ważność swoją z strony kupiciela zaraz po ukończeniu protokołu licytacyi, zaś ze strony Magistratu w ow czas dopiero mieć będzie, gdy toż od wysokiej krajowej Zwierzchności potwierdzone zostanie. — Wszyscy zatym kupna życzący sobie mają się na dniu i miejscu wyżej rzeczonym znajdować.

Gollmayer.

Rangsten.

Schindler.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecz: Krakowa.

Dnia 19. Lipca 1803.

Plinta.

Ninieszym czyni się wiadomo; iż z mocy zleceń wys. Sądu Szlach. Krakow: rzeczy po ś. p. Józefie Kochańskim i Franciszku Runtchuerze Kon. Guber. w sukniach, białozie, pościeli, książkach i t. d. przez publiczną licytacyą w d. 3 Sierpnia b. r. w Kamienicy pod Nr. 86 w Grockiej ulicy sprzedawane będą. Dan w Krakowie dnia 26 Lipca 1803.

Dominik Raczynski, K. Krak.